

УДК 628.4(477782)

Андрощук І.В.(Україна, Луцьк), Роберт Голд (Франція, Гуянкуорт)

**ГОЛОВНІ ЕТАПИ В ПЛАНУВАННІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕГРОВАНОГО УПРАВЛІННЯ
ТА ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ**

Сфера поводження з твердими побутовими відходами є дуже складеною та багатогранною і в той же час дуже важливою, оскільки пов'язана зі значними матеріальними витратами і ресурсами та суттєво впливає на екологічну безпеку і санітарно-гігієнічні умови проживання населення. Ця сфера стосується всіх, оскільки негативний вплив твердих побутових відходів відчуває на собі кожен мешканець від села до міста.

Однак, створення та впровадження сучасних технологій, машин та обладнання, організаційних форм господарювання та надання населенню послуг належного рівня покликані займатися фахівці, що працюють в цій сфері.

З 2006 р. у Волинській області здійснюється Проект Європейського Союзу EUROPEAID 114674/C/SV/UA «Сприяння регіонального розвитку в Україні». Одним із напрямків якого було вивчення стану, розробки, впровадження програми «Організації інтегрованого управління, поводження з твердими побутовими відходами в місті Луцьку та Волинській області» [1, ст. 4]. З цією метою експертами ЄС - Робертом Голдом, Ігорем Андрощуком було надано підтримку у розробці комплексної стратегії регіонального розвитку на основі принципів стратегічного планування [1].

Основним завданням є розробка засад для створення «комунікаційної системи», розробки плану інтегрованого управління та поводження з відходами в області, що в свою чергу дасть можливість для вирішення ряду соціально-екологічних проблем.

Об'єктом наших досліджень вибрана робота комунальних служб та інших підприємств міст Волинської області щодо збору, накопичення, транспортування, утилізації, переробки, захоронення твердих побутових відходів. Предметом досліджень є тверді побутові відходи [2].

Оцінка управління та поводження з твердими відходами включає у себе наступне:

1. визначення і опис існуючих та майбутніх джерел та обсягів конкретних потоків відходів, наприклад муніципальних відходів;
2. визначення функцій і видів діяльності, необхідних для поводження і вивозу цих відходів;
3. визначення потужностей, систем та інших матеріальних ресурсів, що потрібні для виконання цих функцій та видів діяльності;
4. формулювання стратегії поводження з окремими потоками відходів, що ґрунтується на цих елементах;
5. підготовка плану впровадження стратегії.

Організація інтегрованого управління та поводження з твердими побутовими відходами додає до цього наступні вимоги:

1. максимізація загальної користі для довкілля походячи з ресурсів, наявних для управління відходами;
2. мінімізація використання ресурсів на управління відходами заради досягнення передбачених цілей і стандартів, що стосуються довкілля.

Головні етапи в плануванні організації інтегрованого управління та поводження з твердими побутовими відходами відображені на рисунку 1а.

Задля визначення пріоритетності рішень щодо управління відходами в області слід виходити з ієрархії, що її відображено на рисунку 2а (див. нижче). Пріоритетним напрямком слід визначити скорочення обсягів відходів, що утворюються у області, наприклад завдяки скороченню відходів пакувальної тари. В області необхідно створити умови безпечного розміщення відходів (одне або більше організованих звалищ із засипкою, що відповідатиме правовим та нормативним вимогам), але потужність цього звалища може бути мінімізованою (або максимізованою час її експлуатації) завдяки використанню вищих позицій у приведеній ієрархії [3]. На додаток до скорочення негативного впливу на довкілля (включно із збереженням природних ресурсів), вибір можливих варіантів управління відходами з вищих позицій в ієрархії є зазвичай менш затратним.

Для того, щоб можна було розробити життєздатну систему, при плануванні необхідно зважати на всі аспекти повторного використання та переробки на вторинну сировину (як це показано на рисунку 2б). Нехтування будь-якою частиною цієї системи у процесі планування може привести

до недостатніх показників повторного використання та переробки на вторинну сировину, або навіть відсутності цього для окремих категорій матеріалів [4].

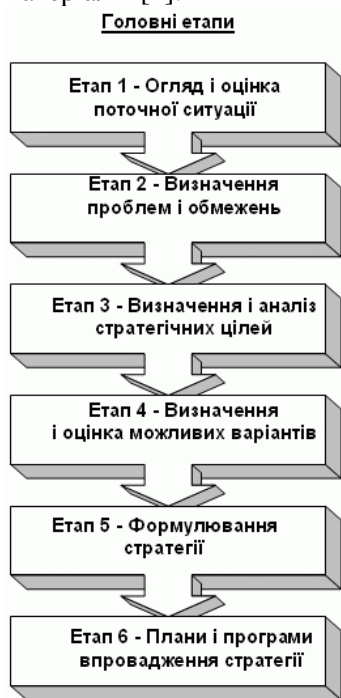

Рисунок 1а

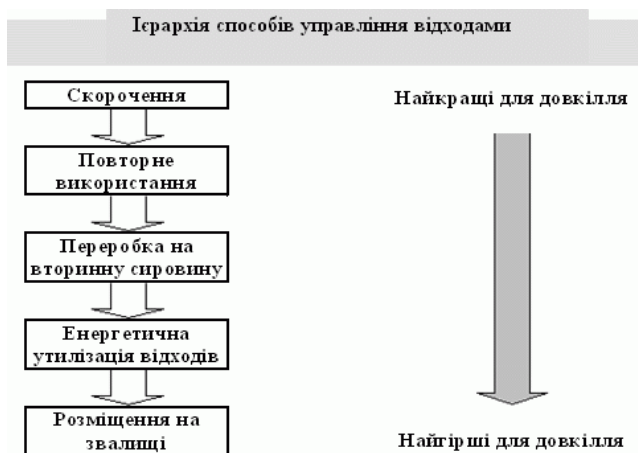

Рисунок 2а

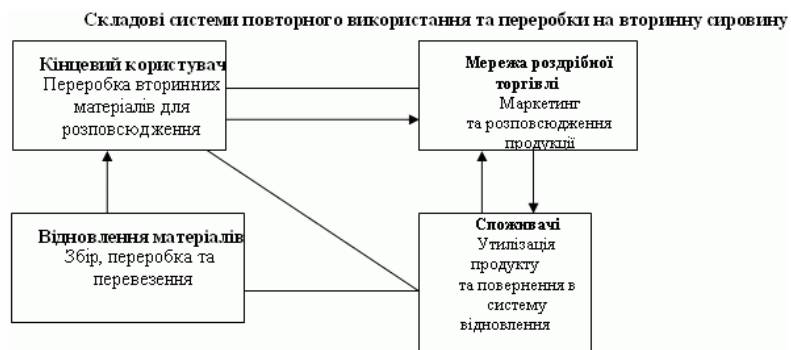

Рисунок 2б

Розробка цілей для організації управління та поводження з твердими побутовими відходами у області є вирішальною частиною процесу розробки плану. Наступний приклад показує як визначену

проблему можна трансформувати у ціль організації управління та поводження з твердими побутовими відходами у області.

Проблема (негативне твердження)	Невідповідний стан інфраструктури поводження з відходами і незадовільний стан їх розміщення
Ціль (позитивне твердження)	До 2015 р. модернізувати інфраструктуру поводження з твердими відходами з тим, щоб привести її у відповідність до державних технічних вимог; закрити та рекультивувати всі звалища, що не відповідають технічним вимогам.

Як тільки цілі означено та визначено їх пріоритетність, слід розробити план дій (або заходів) для досягнення кожної цілі.

Таким чином можна зробити висновок, що наступними кроками у розробці плану організації управління та поводження з твердими побутовими відходами у області для Волинської області є такі:

1. Закінчення розробки та затвердження цілей та заходів робочою групою;
2. Розробка графіку проведення заходів;
3. Розподіл сфер відповідальності за кожний захід;
4. Попередня оцінка коштів, потрібних на проведення кожного заходу;
5. Визначення доступних фінансів для кожного етапу проекту.

Якщо необхідно, перегляд цілей, заходів та графіку проведення заходів відповідно до наявних для кожної стадії проекту коштів

Обласній та міським радам разом з державним управлінням екології та природних ресурсів у Волинській області за кошти обласного фонду охорони навколишнього середовища розробити об'єктивну програму поводження з ТПВ, залучивши до її опрацювання і наукового обґрунтування досвід експертів ЄС. В основі даної програми повинна бути затверджена її мета і заходи зі встановленим чітким графіком їх проведення, розподіл сфер відповідальності кожної зі сторін, яка приймає участь в програмі, попередня оцінка коштів, потрібних для проведення кожного заходу, та визначення доступних фінансів для кожного етапу проекту, залучення інвесторів .

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 25.06.1991р. № 1264-12.
2. Програма поводження з відходами в м. Луцьку на період 2006 - 2010 рр. // Рішення Луцької міської ради від 02.11.2006 р. № 563-1.
3. Андрощук І. В., Крюков В. Л. Зведений звіт про стан організації інтегрованого управління та поводження з твердими побутовими відходами в м. Луцьку та Волинській області // Луцьк – Київ. - Бюро економічного менеджменту та правових досліджень / ВСЕОМ, 2006.
4. Регіональна екологічна програма «Екологія 2010» // Рішення Волинської обласної ради від 19.02.2002 р. № 23/2.